

Antero Laukkanen kd ym.

Lakialoite laiksi työttömyysturvalain 4 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia. Työttömyysetuuden suojaosaa ehdotetaan korotettavaksi pysyvästi 500 euroon kuukauden sovittelujakson aikana ja 465 euroon neljän peräkkäisen kalenteriviikon sovittelujakson aikana. Lain ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2023 alkaen.

PERUSTELUT

Suomen työttömyysaste on korkea, ja erityisesti matalapalkka-aloja vaivaa työvoimapula. Työmarkkinoilla on laajan tukiviidakon luomia kannustinloukkuja, jotka tekevät työttömän hakeutumisesta osa-aikaiseen, matalapalkkaiseen työhön usein kannattamatonta. Työn vastaanottamisesta on tehtävä kannattavampaa. Työttömyysetuuden suojaosan korottaminen on yksi keino joustavoittaa työttömien mahdollisuuksia vastaanottaa töitä. Samalla se on ensimmäinen askel kohti Saksan mallin mukaisten minitöiden käyttöönottoa Suomessa.

Työttömyysturvalain 4 luvun 5 §:n mukaan työttömyysetuuden suojaosa on 300 euroa kuukauden sovittelujakson aikana sekä käytettäessä 4 §:n 2 momentin mukaista laskennallista tuloa ja 279 euroa neljän peräkkäisen kalenteriviikon sovittelujakson aikana. Suojaosaa ehdotetaan korotettavaksi 500 euroon kuukauden sovittelujakson aikana sekä käytettäessä 4 §:n 2 momentin mukaista laskennallista tuloa ja 465 euroon neljän peräkkäisen kalenteriviikon sovittelujakson aikana. Koronapandemian aikana työttömyysetuuden suojaosaa korotettiin väliaikaisesti aloitteen ehdotusta vastaavalla tavalla (laki väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-pandemian vuoksi). Hallituksen esityksessä (HE 120/2021 vp) todettiin, ettei väliaikaisen korotuksen vaikutuksia ole näin lyhyellä aikavälillä ehditty arvioida luotettavasti. Lisäksi työmarkkina-tilanne on pandemian vuoksi ollut poikkeuksellinen.

Kaikki toimet pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi ja työttömien työllistymiskynnyksen mataltamiseksi on otettava käyttöön. Elinkustannusten nousun keskellä suojaosan korottaminen tarjoaisi monille tervetulleen mahdollisuuden nostaa tulotasoaan työtä tekemällä. Ehdotettu muutos kannustaa aktiivisuuteen silloinkin, kun koko-aikaista työtä ei ole tarjolla. Työttömyysetuuden korotettu suojaosa antaa myös mahdollisuuden pitää yllä työelämäkontaktia ja osaamista koko-aikaista työtä etsiessä. Osa-aikainen työ auttaa työtöntä saamaan jalkaa oven väliin työmarkkinoille, mikä lisää tulevaisuuden työllistymismahdollisuuksia. Työttömyysjakson aikana työskentele-

Lakialoite LA 67/2022 vp

vät työllistyvät todennäköisemmin kokoaikaisesti kuin yhtä kauan kokonaan työttömänä olleet (Kyyrä, Matikka ja Pesola 2018: Työttömyysturvan suojaosa ja työttömyyden aikainen työskentely. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 45/2018).

Pienikin mahdollisuus tehdä työtä työttömyyden aikana madaltaa työelämään lähtemisen kynnystä ja ehkäisee syrjäytymistä. Samalla ehdotettu muutos toisi työttömät nykyistä paremmin potentiaalisiksi työvoimaksi osa-aikaisiin töihin aloilla, jotka kärsivät työvoimapulasta.

Työttömyysetuuden suojaosan nosto 500 euroon vuonna 2023 lisäisi työttömyysturvamenoa 65 miljoonalla eurolla, mutta vähentäisi asumistuen ja toimeentulotuen kuluja yhteensä 9 miljoonalla eurolla. Lisäksi uudistus kasvattaisi laskelman mukaan kuntien verotuloja 20 miljoonalla eurolla sekä tuloveroa, Yle-veroa, pääomatuloveroja ja kirkollisveroa yhteensä noin 3 miljoonalla eurolla. Uudistuksen nettovaikutus julkisen talouden rahoitusasemaan olisi näin ollen noin -35 miljoonaa euroa. Uudistuksen positiiviset vaikutukset näkyvät työllisyydessä ja työmarkkinoilla sekä ihmisten lisääntyneenä hyvinvointina.

Aloite sisältyy kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin vuodelle 2023.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työttömyysturvalain 4 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 5 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1049/2013, seuraavasti:

4 luku

Soviteltu ja vähennetty työttömyysturvaetus

5 §

Etuuden määrä

Suojaosan määrä on:

- 1) 500 euroa kuukauden sovittelujakson aikana;
- 2) 500 euroa käytettäessä 4 §:n 2 momentin mukaista laskennallista tuloa;

Lakialoite LA 67/2022 vp

3) 465 euroa neljän peräkkäisen kalenteriviikon sovittelujakson aikana.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä 18.11.2022

Antero Laukkanen kd
Sari Essayah kd
Päivi Räsänen kd
Sari Tanus kd
Peter Östman kd